

ŞƏXSİ MƏLUMAT FORMASI

Rəhilə İldirim qızı Quliyeva
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi metodikası kafedrasının dosenti
İş telefonu: 539-10-98
imeyl: dr.guliyeva@mail.ru

QISA BIOQRAFİK MƏLUMAT

- ❖ 1947-ci il dekabrin 16-da Laçın rayonunda anadan olub.
- ❖ 1954-1961-ci illərdə Şuşa şəhər 1 sayılı orta məktəbdə təhsil alıb.
- ❖ 1961-1965-ci illərdə təhsilini Şuşa Şəhər Pedaqoji Texnikumunda davam etdirib və texnikumu fərqlənmə diplomu ilə bitirib.
- ❖ 1965-1970-ci illərdə Bakı Dövlət Universitetinin Filologiya fakültəsində təhsil alıb.
- ❖ Ailəlidir, iki övladı var.

ELMİ DƏRƏCƏ VƏ ELMİ ADLARI

- ❖ 1974-1980-ci illərdə BDU-nun Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının dissertanti olub.
- ❖ 1980-ci ildə «Azərbaycan dilində ədatlar» mövzusunda dissertasiya müdafiə edib və filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi alıb.
- ❖ 1982-ci ildə dosent elmi adını alıb.

ƏMƏK FƏALİYYƏTİ

- ❖ 1970-1981-ci illərdə Xankəndi Dövlət Pedaqoji İnstytutunda müəllim.
- ❖ 1981-1982-ci illərdə Xankəndi Dövlət Pedaqoji İnstytutunda baş müəllim.
- ❖ 1982-1988-ci illərdə Xankəndi Dövlət Pedaqoji İnstytutunda dosent.
- ❖ 1988-ci ildən BDU-nun Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi metodikası kafedrasının dosenti.
- ❖ 2015-ci ildən BDU-nun D.02.181 Dissertasiya müdafiəsi şurası yanında Elmi seminarın üzvü.

TƏDRİS ETDİYİ FƏNLƏR

- ❖ Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası
- ❖ Azərbaycan dilinin tədrisi metodikasının nəzəri problemləri
- ❖ Qrammatik təhlilin nəzəri-metodik əsasları

TƏDQİQAT SAHƏSİ

- ❖ Azərbaycan dilinin qrammatik quruluşu
- ❖ Azərbaycan dilinin tədrisi məsələləri

İŞTİRAK ETDİYİ KONFRANSLAR, KURSLAR, TRENİNQLƏR

- ❖ 1983, Xankəndi, Azərbaycan. «Sovet ədəbiyyatında xalqlar dostluğu və qardaşlıq» mövzusunda Respublika elmi konfransı.
- ❖ 1984, Bakı, Azərbaycan. «Azərbaycan dilinin tədrisi məsələləri» mövzusunda Respublika elmi-metodik konfransı.
- ❖ 1986, Bakı, Azərbaycan. «Azərbaycan onomastikasının problemləri» mövzusunda Respublika ali məktəblərarası elmi konfrans.
- ❖ 1997, Bakı, Azərbaycan. AR Təhsil Nazirliyi tərəfindən təşkil edilmiş **ixtisasartırma kurslarında** iştirak edib.
- ❖ 2002, Bakı, Azərbaycan. AR Təhsil Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan Müəllimlər İnstytutunda təşkil edilmiş **ixtisasartırma kurslarında** iştirak edib.
- ❖ 2008, Bakı, Azərbaycan. AR Təhsil Nazirliyi və «Mədəd» humanitar təşkilatı tərəfindən **«Müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin təkmilləşdirilməsi» kursunda** iştirak edib və sertifikata layiq görüllüb.
- ❖ 2008, Bakı, Azərbaycan. Ümummilli lider H.Əliyevin anadan olmasının 85 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransı.
- ❖ 2010, Bakı, Azərbaycan. Prof. Cəfər Xəndanın anadan olmasının 100 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransı.
- ❖ 2011, Bakı, Azərbaycan. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyinin bərpasının 20-ci ildönümünə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransı.
- ❖ 2012, Bakı, Azərbaycan. M.Ə.Sabirin anadan olmasının 150 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransı.
- ❖ 2013, Bakı, Azərbaycan. Prof. Bəkir Çobanzadənin anadan olmasının 120 illik yubileyinə həsr olunmuş «B.Çobanzadə və türkologiyanın müasir problemləri» mövzusunda Respublika elmi konfransı.

- ❖ 2014, Bakı, Azərbaycan. Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin anadan olmasının 130 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransı.
- ❖ 2015, Bakı, Azərbaycan. Ümummilli lider H.Əliyevin anadan olmasının 92 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransı.
- ❖ 2015, Bakı, Azərbaycan. Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş Beynəlxalq elmi konfrans.
- ❖ 2015, Qars, Türkiyə. «Azərbaycanşunaslıq: Bu günü, keçmiş və gələcəyi» mövzusunda Beynəlxalq elmi simpozium.
- ❖ 2016, Bakı, Azərbaycan. Akademik Tofiq Hacıyevin anadan olmasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş Respublika elmi konfransı.
- ❖ 2016, Bakı, Azərbaycan. I Bakı Türkoloji Qurultayının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş “Müasir türkologiya: dünən, bu gün və sabah” mövzusunda Respublika elmi konfransı.

ÇAP OLUNMUŞ ƏSƏRLƏRİ

Kitablar

- ❖ 2007, Qrammatik təhlilin nəzəri-metodik əsasları (dərslik) (həmmüəllifli). Bakı: Çəşioğlu, 279 s.

Metodik göstəriş və proqramlar

- ❖ 1999, Azərbaycan dili (proqram). Bakı, 36 s.
- ❖ 2000, Rus bölmələrində sintaktik əlaqələrin tədrisi (metodik göstəriş). Bakı, 28 s.
- ❖ 2001, Təcrübəci tələbənin işi (metodik göstəriş). Bakı, 17 s.
- ❖ 2001, Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası (proqram). Bakı, 15 s.
- ❖ 2001, Qrammatik təhlilin nəzəri-metodik əsasları (metodik göstəriş). Bakı, 10 s.
- ❖ 2001, Ədəbiyyatın tədrisi (proqram). Bakı, 15 s.
- ❖ 2003, Qrammatik təhlil (metodik göstəriş) / Filologiya fakültəsinin qiyabi təhsil alan tələbələri üçün metodik göstərişlər (III-V kurslar) Bakı, s. 145-172
- ❖ 2007, Azərbaycan dili (proqram) (Z.Nəbiyeva ilə birlikdə). Bakı, 14 s.
- ❖ 2008, Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası (proqram) (H.Əsgərovla birlikdə). Bakı, 27 s.
- ❖ 2010, Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası (proqram) (Ə.Abbasov və Ş.Əliyeva ilə birlikdə). Bakı, 16 s.
- ❖ 2013, Azərbaycan dili (proqram) (Z.Nəbiyeva ilə birlikdə). Bakı, 17 s.
- ❖ 2015, Azərbaycan dili tədrisi metodikasının nəzəri problemləri. Bakı, 16 s.

Məqalələr

- ❖ 1975, Ədatların tədrisi haqqında // «Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi» jurnalı, № 4, s. 20-25
- ❖ 1976, Ədatların semantik növləri // ADU-nun «Elmi əsərləri» (dil və ədəbiyyat məcmuəsi), № 1, s. 44-52
- ❖ 1976, Bir neçə ədatin mənşəyi haqqında // ADU-nun «Elmi əsərləri» (dil və ədəbiyyat məcmuəsi), № 3, s. 40-46
- ❖ 1978, Ədatların qrammatik xüsusiyyətləri // ADU-nun «Elmi əsərləri» (dil və ədəbiyyat məcmuəsi), № 3, s. 57-64
- ❖ 1979, *İdi, imiş isə-nin mövqeyi haqqında* // ADU-nun «Elmi əsərləri» (dil və ədəbiyyat məcmuəsi), № 3, s. 43-50
- ❖ 1982, Morfologiya ilə sintaksisin qarşılıqlı əlaqəsi haqqında // «Azərbaycan dilinin qrammatik quruluşu məsələləri» (elmi əsərlər toplusu), Bakı: ADU nəşriyyatı, s. 72-76
- ❖ 1983, Tabeli mürəkkəb cümlələrin yaranmasında ədatların rolü // «Azərbaycan dilinin qrammatik quruluşu haqqında suallar» (elmi əsərlər toplusu), Bakı: ADU nəşriyyatı, s. 68-72
- ❖ 1983, İ.Əfəndiyevin «Dağlar arxasında üç dost» romanında xalqlar dostluğu / «Sovet ədəbiyyatında xalqlar dostluğu və qardaşlıq» mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları. Xankəndi, s. 96-98
- ❖ 1983, Tabeli mürəkkəb cümlənin qurulmasında *bir* köməkçi vasitəsinin rolü // «Azərbaycan dilində tabeli mürəkkəb cümlə məsələləri» (elmi əsərlərin tematik məcmuəsi). Bakı, s. 94-97
- ❖ 1984, Pedaqoji institutlarda morfologiya ilə sintaksisin qarşılıqlı əlaqəsinin tədrisi / «Azərbaycan dilinin tədrisi məsələləri» mövzusunda Respublika elmi-metodik konfransının materialları, Bakı, s. 95-98
- ❖ 1986, Şəxs adlarının leksik-qrammatik xüsusiyyətləri / «Azərbaycan onomastikasının problemləri» mövzusunda Respublika ali məktəblərarası elmi konfransının materialları. Bakı, s. 99-102
- ❖ 1987, Ara cümlələr haqqında // «Azərbaycan dilində sintaktik konstruksiyalar» (elmi əsərlərin tematik məcmusu). Bakı: ADU nəşri, s. 56-59
- ❖ 1987, Azərbaycan dilçiliyində sifət və zərf məsələsinə dair // «Azərbaycan dili morfolojiyasının aktual məsələləri» (elmi əsərlərin tematik toplusu). Bakı: ADU nəşri, s. 94-96
- ❖ 1988, Q.Zakirin əsərlərində işlənən bəzi toponimlərin mənşəyi haqqında // «Azərbaycan onomastikası problemləri». II hissə. Bakı: API nəşri, s.76-79
- ❖ 1990, Azərbaycan dilində ədatların əslubi xüsusiyyətləri // «Üslubiyyat məsələləri». Bakı: BDU nəşri, s. 77-80
- ❖ 1993, Şəxs adlarının qrammatik xüsusiyyətləri // «Dil və ədəbiyyat» məcmuəsi. II buraxılış. Bakı, s. 84-87
- ❖ 1995, Feilin məna növlərinin qrammatik omonimliyi və ikili funksiyası // «Dil və ədəbiyyat» məcmuəsi. II buraxılış. Bakı, s. 62-67
- ❖ 1995, Müştərək oğuz abidələrinin dilində bəzi qrammatik xüsusiyyətlər (Ə.Cavadovla birlikdə) // «Elm və həyat» jurnalı, № 2, s. 17-19
- ❖ 1999, Azərbaycan dilinə aid mükəmməl dərslik (Ə.Cavadovla birlikdə) // «Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi» jurnalı, № 1, s.61-63
- ❖ 1999, «Kitabi-Dədə Qorqud» dastanlarında feilin növləri // «Dil və ədəbiyyat» elmi-nəzəri jurnalı, № 4, s. 44-47

- ❖ 2001, Dilçilik elminə yeni töhfə (E.Abbasovla birlikdə) // «Təhsil, mədəniyyət, incəsənət» bilgi dərgisi. Bakı, s. 124-127
- ❖ 2002, Lингвистические основы обучения разговорному стилю речи (N.Bədəlova ilə birlikdə) // «Sosial bilgilər» dərgisi, № 1, s. 15-18
- ❖ 2005, «Kitabi-Dədə Qorqud» dastanlarında feil şəkillərinin xüsusiyyətləri // «Təhsil, mədəniyyət, incəsənət» jurnalı, № 3-4, s. 82-87
- ❖ 2006, Ədəbi dilin qrammatik normaları və onlara riayət edilməsinin nitqdə əhəmiyyəti // «Təhsil, mədəniyyət, incəsənət» jurnalı, № 3-4, s.76-81
- ❖ 2007, Azərbaycan dilində feilin növ şəkilçiləri haqqında // «Dil və ədəbiyyat» elmi-nəzəri jurnalı, № 4, s.73-76
- ❖ 2008, Azərbaycan dilinin inkişafında Heydər Əliyev epoxası / Ümummilli lider H.Əliyevin anadan olmasının 85 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları. Bakı, s. 15-19
- ❖ 2008, Azərbaycan dilində ədatların yazılışındakı bəzi dolaşıqlıqlara dair // «Dil və ədəbiyyat» beynəlxalq elmi-nəzəri jurnalı, № 2 (62), s. 242-244
- ❖ 2009, Bəzi sözlərin nitq hissələri içərisində mövqeyinə dair // «Bakı Dövlət Universitetinin Xəbərləri» (humanitar elmlər seriyası), № 1, s. 32-40
- ❖ 2009, Tələbələrdə şifahi nitqin inkişaf etdirilməsi // «Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi» jurnalı, № 4, s. 43-50
- ❖ 2010, Mənalı ömür yolu // «Prof. Məhəmməd Həsənov» kitabında, Bakı, s. 110-114
- ❖ 2010, Ədəbi tələffüz təlimi / Prof. Cəfər Xəndanın anadan olmasının 100 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları. Bakı, s. 330-340
- ❖ 2010, İnsanlıq zirvəsini fəht etmiş unudulmaz müəllim // AMEA-nın «Tədqiqlər» jurnalı, № 2, s. 61-66
- ❖ 2011, N.Nərimanov ana dili və onun tədrisi məsələləri haqqında / Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyinin bərpasının 20-ci ildönümünə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları. Bakı, s. 296-274
- ❖ 2011, Alovlu, vətənpərvər, türkçü alim, cəsarətli insan / «Müasir Azərbaycan filologiyası: axtarışlar, perspektivlər» mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları. Bakı, s. 93-95
- ❖ 2011, Feilin növ kateqoriyasının tədrisi // «Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi» elmi-metodiki jurnalı, № 2, s. 54-60
- ❖ 2012, Şair, alim Bəxtiyar Vahabzadə - müəllim Bəxtiyar Vahabzadə / M.Ə.Sabirin anadan olmasının 150 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları. Bakı, s. 348-355
- ❖ 2012, Qısa ömür ərzində kamillik zirvəsini fəth edən alim – Bəxtiyar Məmmədzadə / «Xatırələrdə yaşayış Bəxtiyar» kitabı. Bakı, s. 180-184
- ❖ 2013, Elm, təhsil, mədəniyyət və incəsənətin böyük qarantı, aparıcı qüvvəsi / «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları. Bakı, s. 22-27
- ❖ 2013, Yüksək mənəvi keyfiyyətləri, xəfif danışığının ilə yaddaşlarda yaşayış nəcib insan / «Bir işığın zərrələri» kitabı. Bakı, s. 212-217
- ❖ 2013, Zərif duyğuların tərənnümü // «Dil və ədəbiyyat» beynəlxalq elmi-nəzəri jurnalı, № 1 (85), s. 201-204
- ❖ 2013, Gözəl insan, ləyaqətli alim, fədakar pedaqoq // «Söz» jurnalı, № 3, s. 19-22
- ❖ 2013, F.Köçərlinin ədəbi fəaliyyəti haqqında // «Dil və ədəbiyyat» beynəlxalq elmi-nəzəri jurnalı, № 4 (88), s. 238-242
- ❖ 2013, «İfadəli oxudan praktikum» fənninin tədrisi lazımdır mı? / Prof. Bəkir Çobanzadənin anadan olmasının 120 illik yubileyinə həsr olunmuş «B.Çobanzadə və türkologyanın müasir problemləri» mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları. Bakı, s. 245-249
- ❖ 2014, F.Köçərlinin pedaqoji fəaliyyəti haqqında / Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin anadan olmasının 130 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları. Bakı, s. 325-330
- ❖ 2014, Söz assosiasiyasının yaradılması üçün sözlərin seçilməsi prinsipləri / BDU-nun 95 illik yubileyinə həsr olunmuş Respublika elmi konfransının materialları. Bakı, s. 209-216
- ❖ 2014, Mənalı ömür yolu // «Söz» jurnalı, iyul, s. 10-12
- ❖ 2015, Söz ehtiyatını zənginlkəşdirmək üçün işin məzmunu // «Filologiya məsələləri», s. 267-276
- ❖ 2015, Azərbaycan dilçiliyində Yusif Seyidov mərhələsi / Xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş Beynəlxalq elmi konfransın materialları. Bakı, s. 289-293
- ❖ 2015, Kommunikativ vəzifənin həyata keçirilməsi / Ümummilli lider H.Əliyevin anadan olmasının 92 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan filologiyasının aktual problemləri» mövzusunda Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları. Bakı, s. 282-287
- ❖ 2015, Azerbaycan Türkçesinde konuşmanın geliştirilmesi yöntemleri / “Azərbaycanşunaslıq: Bu günü, keçmişini və gələcəyi” mövzusunda Beynəlxalq elmi simpozium. Qars, s. 695-709
- ❖ 2016, İdrak ətirli esselər (M.Abdullayeva ilə birlikdə) // «Söz» jurnalı, mart, s. 26-29
- ❖ 2016, Qarabağ həsrətli Tofiq müəllim // Akademik T.Hacıyevin 80 illik yubileyinə həsr olunmuş «Türklük biliminde bir ömür prof. dr. T.Hacıyev kitabı». Ankara: Akçağ, s. 125-131

- ❖ 2016, Akademik T.Hacıyev türkologianın canlı ensiklopediyası idi / Akademik Tofiq Hacıyevin anadan olmasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş Respublika elmi konfransının materialları. Bakı, s. 29-33
- ❖ 2016, I Bakı Türkoloji Qurultayında orfoqrafiya məsələləri / I Bakı Türkoloji Qurultayının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş “Müasir türkologiya: dünən, bu gün və sabah” mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları. Bakı, s. 27-31
- ❖ 2016, M.Şəhriyar dilinin poetikliyi və bənzərsizliyi (Ş.Əliyeva ilə birlikdə) / I Bakı Türkoloji Qurultayının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş “Müasir türkologiya: dünən, bu gün və sabah” mövzusunda Respublika elmi konfransının materialları. Bakı, s. 207-211

ELMI-PEDAQOJİ NAILİYYƏTLƏRİ, TƏLTİFLƏRİ, MÜKAFATLARI, FƏXRİ ADLARI

- ❖ 1987-ci ildə Xankəndi Dövlət Pedaqoji İnstitutu tərəfindən «Fəxri fərman»la təltif olunub.
- ❖ 2009-cu ildə Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən «Fəxri fərman»la təltif olunub.
- ❖ 2014-cü ildə BDU-da «Universitetdaxili 50+50» qrant müsabiqəsinin qalibi olub.
- ❖ 2015-ci ildə Türkiyənin Qafqaz Universiteti tərəfindən «Azərbaycanşünaslıq: Bu günü, keçmiş və gələcəyi» mövzusunda Beynəlxalq elmi simpoziumda fəal iştirakına görə «Təşəkkürnamə» ilə təltif olunub.